

Rozhodnutí Nejvyššího soudu SSR ze dne 05.06.1975, sp. zn. 4 Tz 35/75, ECLI:CZ:NS:1975:4.TZ.35.1975.1

Číslo: 22/1976

Právní věta: Vysvetlenia osôb, ktoré orgány prípravného konania zadovážili podľa § 158 odst. 3 Tr. por. (resp. podľa § 19 odst. 1 zák. č. 40/1974 Zb. o Zbore národnej bezpečnosti) pred začatím trestného stíhania na preverenie oznámenia o trestnom čine, prípadne iného podnetu za začatie trestného stíhania, nemôžu slúžiť ako dôkaz pred súdom.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 05.06.1975

Spisová značka: 4 Tz 35/75

Číslo rozhodnutí: 22

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Dokazování

Předpisy: 141/1961 Sb. § 158 odst. 3
§ 220 odst. 3 60/1965 Sb. § 13 40/1974 Sb. § 19 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 22/1976 sb. rozh.

Vysvetlenia osôb, ktoré orgány prípravného konania zadovážili podľa § 158 odst. 3 Tr. por. (resp. podľa § 19 odst. 1 zák. č. 40/1974 Zb. o Zbore národnej bezpečnosti) pred začatím trestného stíhania na preverenie oznámenia o trestnom čine, prípadne iného podnetu za začatie trestného stíhania, nemôžu slúžiť ako dôkaz pred súdom.

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu SSR z 5. 6. 1975 sp. zn. [4 Tz 35/75](#).)

Na základe sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR v neprospech obvinených J. D. a M. D., Najvyšší súd SSR zrušil rozsudok Okresného súdu v Leviciach sp. zn. 3 T 245/74 z 27. septembra 1974 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave z 15. januára 1975 sp. zn. 5 To 652/74 a okresnému súdu v Leviciach prikázal, aby vec obvinených J. D. a M. D. znova prejednal a rozhodol.

Z odôvodnenia:

Rozsudkom Okresného súdu v Leviciach z 27. septembra 1974 sp. zn. 3 T 245/74 bol obvinený J. D.

uznaný za vinného z trestného činu rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. c) Tr. zák., za ktorý mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov v prvej nápravno-výchovnej skupine a trest zákazu činnosti vykonávať funkciu hmotne zodpovedného pracovníka na 3 roky. Okrem toho bol podľa § 228 odst. 1 Tr. zák. zaviazaný, aby poškodenej Jednote LSD v Leviciach nahradil spôsobenú škodu. tým istým rozsudkom bola obvinená M. D. uznaná za vinnú z pomoci pri trestnom čine rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 10 odst. 1 písm. c) a § 132 odst. 1 písm. b) Tr. zák., za ktorý jej bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 1 roka, výkon ktorého jej bol podmienene odložený na skúšobný čas 2 rokov.

Podľa zistenia okresného súdu obvinení spáchali uvedené trestné činy tak, že

1. J. D. vo funkcii vedúceho predajne Jednoty v obci Medvecké v období od 24. apríla 1973 do 18. marca 1974 spôsobil schodok v sume 59 010 Kčs tak, že pravidelne týždenne vkladal do hry v Športke väčšie finančné sumy, ktoré čerpal z pokladnice predajne. Okrem toho bez úhrady odčerpával zásoby z uvedenej predajne pre svoju potrebu a pri kontrolno-fyzickej inventúre revizorom vedome hlásil vyššie zásoby tovaru v predajni, než aké v skutočnosti mal, aby tým zakryl spôsobené manko.

2. M. D. vo funkcii predavačky v tej istej predajni pomáhala J. D. pri jeho trestnej činnosti tým, že sčasti sama vyplňovala tikety Športiek a odnášala ich do zberne, pričom najmä od decembra 1973, vediac o tom, že jej manžel vyberá na hru v Športke peniaze z pokladnice predajne, prispela ku vzniku schodku v sume 19 010 Kčs.

Tento rozsudok sa stal u obvinenej M. D. právoplatným 19. októbra 1974.

Obvinený J. D. podal proti uvedenému rozsudku odvolanie, ktoré Krajský súd v Bratislave zamietol uznesením z 15. januára 1975 sp. zn. 5 To 652/74.

Proti obidvom uvedeným rozhodnutiam podal generálny prokurátor SSR sťažnosť pre porušenie zákona. Domáhal sa ňou, aby Najvyšší súd SSR vyslovil, že napadnutým rozsudkom okresného súdu bol porušený zákon v ustanovení § 2 odst. 5 Tr. por. v prospech obidvoch obvinených a napadnutým uznesením krajského súdu aj v ustanovení § 256 Tr. por. v prospech obvineného J. D. Svoju sťažnosť odôvodnil tým, že v rozpore so základnou zásadou objektívnej pravdy platnou v trestnom konaní nebola náležite zistená forma súčinnosti obvinených pri spáchaní trestného činu, Okresný súd nezhodnotil náležite vyjadrenia obvinených, ktorými vysvetľovali vznik manka pred začatím trestného stíhania, ďalej neodstránil rozpory vo výpovediach obvinených v prípravnom konaní a pred súdom.

Na podklade tejto sťažnosti pre porušenie zákona Najvyšší súd SSR preskúmal podľa § 267 odst. 1 Tr. por. správnosť všetkých výrokov napadnutých rozhodnutí, ako aj konanie, ktoré im predchádzalo a zistil, že zákon bol porušený.

Vznik manka v predajni Jednoty LSD v Leviciach v obci Medvecké v sume 59 010 Kčs obidvaja obvinení priznali tak v prípravnom konaní, ako aj pred okresným súdom.

Okrem vypočutia obvinených okresný súd nevykonal o výške manka nijaké ďalšie dôkazy, hoci mal povinnosť preskúmať objektívnosť ich priznania dosiahnuteľnými dôkazovými prostriedkami. Na tento cieľ mal k dispozícii oznámenia poškodenej Jednoty a správu č. 18T) 1974 o prešetrení manka z 12. júla 1974 s prílohami. týmto postupom okresný súd porušil aj ustanovenie § 220 odst. 3 Tr. por., ktoré ukladá súdu povinnosť prebrať na hlavnom pojednávaní všetok dôkazový materiál z prípravného konania a v rozhodnutí sa s ním vyrovnáť.

Nemožno však súhlasiť s výčitkou sťažnosti pre porušenie zákona, že okresný súd náležite

nezhodnotil vyjadrenia obvinených, ktorými vysvetľovali vznik manka pred začatím trestného stíhania. Pred začatím trestného stíhania môžu totiž orgány prípravného konania vykonávať úkony len v rámci oprávnenia, ktoré im dáva ustanovenie § 158 odst. 3 Tr. por. Môžu teda zadovážovať potrebné podklady a vysvetlenia (napr. revízne správy, vysvetlenia osôb), ale nesmú vykonávať úkony podľa štvrtej hlavy (zaistenie osôb a vecí), ani podľa piatej hlavy Tr. por. (vykonávať dôkazy) okrem ohliadky a prehliadky tela a iných podobných úkonov (§ 113 - 114 Tr. por.). Pred začatím trestného stíhania nesmú uvedené orgány robiť výsluchy osôb, teda nemôžu vypočúvať ani svedkov (obvineného v tomto štádiu ešte niet) a pokiaľ takéto výsluchy vykonali s odvolaním sa na právo zaobstarať potrebné vysvetlenie v zmysle § 158 odst. 3 Tr. por., poťažne opierajúc sa o právo požadovať od každého potrebné vysvetlenie podľa § 19 odst. 1 zákona č. 40/1974 Zb. o ZNB, resp. podľa § 13 zák. č. 60/1965 Zb. zákona o prokuratúre (úplné znenie vo vyhl. PFZ č. 20/1970 Zb.), tieto možno považovať len za vysvetlenia, informácie a podklady, ktoré môžu odôvodniť začatie trestného stíhania, vznesenie alebo oznámenie obvinenia, ale nemôžu byť dôkazom v trestnej veci.

Preto okresný súd nemohol zhodnocovať vyjadrenia obvinených o príčine vzniku manka, ktoré urobili pred začatím trestného stíhania. Tieto vyjadrenia nemali tvoriť súčasť trestného spisu (porov. čl. 7 zásad pre vyšetrovanie konané vyšetrovateľmi prokuratúry FGn 25/74 vydaných generálnym prokurátorom ČSSR).

Opodstatnená je však výčitka sťažovateľa, že okresný súd neodstránil rozpory vo výpovediach obvinených v prípravnom konaní a pred súdom.